

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС ЯК ПЕРСПЕКТИВНА СФЕРА ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Однією з перспективних сфер для залучення іноземних інвестицій є готельно-ресторанний бізнес. Готельно-ресторанний бізнес представляє собою галузь зі значним рівнем конкуренції, яка має на меті задоволення потреб споживачів, забезпечення високого рівня комфорту і задоволення найбільш різноманітних потреб гостей у побутових, господарських та культурних сферах.

Готельно-ресторанний бізнес в Україні потребує постійних інвестицій з метою збереження своїх конкурентних позицій на ринку та забезпечення задоволення попиту споживачів на послуги, які відповідають світовим стандартам як за асортиментом, так і за якістю. Залучення інвестицій є важливою складовою успіху готельно-ресторанного бізнесу і пов'язано з його інвестиційною привабливістю. Отже, дослідження сутності, факторів та методів оцінки інвестиційної привабливості підприємств готельно-ресторанного бізнесу є актуальним.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питаннями які стосуються інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання, регіонів та галузей, проявляється у працях таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як І.О. Бланко, Ф.П. Гайдуцький, В.М. Гриньова, С.С. Донцов, М.М. Крейніна, О.В. Носова, С.Д. Супрун, Д.А. Епштайн та К.Е. Мейер звертають увагу на інвестиційну привабливість підприємств, регіонів та галузей. У своїх дослідженнях вітчизняні економісти акцентують увагу на сутності, факторах, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства, та методах її оцінки, без урахування сфери діяльності та організаційно-правової форми. У той же час зарубіжні науковці розглядають інвестиційну привабливість підприємства через ринкову цінність його акцій, що застосовується тільки до підприємств корпоративної форми власності.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Незважаючи на проведені дослідження, які охоплювали широкий спектр питань, вони не стосувалися специфіки готельно-ресторанного бізнесу. Тому метою цієї статті є надання визначення інвестиційної привабливості підприємств готельно-ресторанного сектору, систематизація факторів, що впливають на неї, та вибір методів оцінки з урахуванням особливостей даної сфери діяльності.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Оцінка інвестиційної привабливості підприємств готельно-ресторанного бізнесу не може бути зведена лише до фінансових показників, таких як фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, ділова активність та прибутковість. У цій галузі важливішими є такі чинники, як позиціонування підприємства на ринку гостинності, його імідж, репутація серед споживачів, наявність постійних клієнтів та постачальників тощо. Визначення інвестиційної привабливості підприємств за допомогою оцінки вкладень у їх цінні папери є непридатним для готельно-ресторанної галузі.

Більшість підприємств готельно-ресторанного бізнесу в Україні мають некорпоративну форму власності, тоді як лише представники міжнародних готельних мереж є акціонерними товариствами, акції яких можуть бути котирувані на ринку цінних паперів. Щодо визначення інвестиційної привабливості підприємства, то, на наш погляд, воно повинне враховувати не тільки фінансово-майновий стан підприємства, ефективність використання його ресурсів, але

й його якісні характеристики, такі як професійні здібності керівництва, галузева та регіональна приналежність, стадія життєвого циклу, добросовісність як партнера. Оскільки готельно-ресторанна сфера має свої особливості, варто також враховувати професіоналізм та кваліфікацію обслуговуючого персоналу [1].

Важко уявити іншу галузь, яка б мала таку велику кількість підприємств, що мусять працювати у злагодженості одне з одним для успішного функціонування. Наприклад, для створення якісного туру необхідно співпрацювати цілому ряду організацій і підприємств, таких як готелі, ресторани, культурно-розважальні центри, логістика і т.д. Одна з головних причин низького рівня доходів від туризму в нашій країні полягає в тому, що недостатньо розвинена готельна база [2].

При оцінці інвестиційної привабливості підприємства, перш за все, потрібно враховувати привабливість країни для інвестора. Економічне середовище, в якому діють готелі та ресторани в Україні, має свої особливості, обумовлені національним законодавством. При стратегічному плануванні та повсякденній діяльності підприємства, менеджмент повинен враховувати не тільки внутрішні можливості, але й умови економічного середовища, яке є комплексним індикатором макроекономічної ситуації в країні та світі. Оцінка загального стану макросередовища здійснюється на основі макроекономічних показників, таких як динаміка ВВП, валютного курсу, попиту на продукцію та послуги, фондових індексів, ставок кредитування банків, податкового оточення, а також динаміки та структури закордонних інвестицій в економіку країни [3].

У розвитку ресторанного бізнесу, щодо іноземних інвестицій, в Україні сприяє можливість використання міжнародних франшиз. Наприклад, американська компанія McDonald's, KFC, та інші франшизи інвестують значні кошти в розвиток своєї мережі в нашій країні щороку. В Україні також розвивається розповсюдження франшизи у ресторанному господарстві такі як, AROMA KAVA, БудуСуші, Celentano, Львівські круасани та інші. Проте, що стосується закладів розміщення, в Україні найменша кількість готелів серед країн Європи. Розвиток сфери гостинності в усіх країнах зазнав важких труднощів у зв'язку з пандемією, проте цей сектор неперервно потребує уваги на рівні держави [4].

Сфера гостинності в Україні потребує іноземного інвестування, оскільки вітчизняні інвестори не можуть забезпечити конкурентний рівень на світовому ринку. Інвестування, зокрема пряме іноземне інвестування, має переваги для як приймаючої країни, так і для іноземного інвестора. Приймаюча країна може отримати валютні надходження до економіки, створити нові робочі місця, підвищити попит на якісні послуги сфери гостинності, збільшити доходи громадян, які працюють в туризмі, а також набути практики управління та інноваційних технологій. Крім того, інвестор може отримати прибуток від свого інвестування та практикувати нові бізнес-моделі в сфері гостинності [5].

Основні чинники, які заважають притоку інвестицій в туристичний сектор, включають недовіру до влади, збройні конфлікти, неофіційну економіку, корупцію, нестабільну економічну і політичну ситуацію, проблеми з екологією та відсутність стратегії для економічного розвитку країни.

Узагальнюючи вищевикладене, можна сказати, що інвестиційна привабливість підприємств готельно-ресторанного бізнесу охоплює широкий спектр факторів, що включають фінансову стійкість, ефективне використання ресурсів, маркетинг, кадрове та інфраструктурне забезпечення, які забезпечують потенційний розвиток підприємства та отримання вигод від інвестованого капіталу. Інвестиційна привабливість підприємства може змінюватися під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів, що потребують вивчення, систематизації та оцінки їх впливу на рівень привабливості підприємства. Управління інвестиційною привабливістю підприємства зосереджується на здійсненні дій з метою підвищення рівня її привабливості.

ВИСНОВКИ

Готельно-ресторанний бізнес являє собою одну з перспективних сфер, що привертають іноземні інвестиції. Цей бізнес-сектор має великий потенціал для зростання та розвитку,

оскільки пов'язаний зі збільшенням туристичного потоку та попитом на послуги готельно-ресторанного харчування як від місцевих, так і від іноземних гостей. Привабливість цього сектора полягає у можливості розширення та диверсифікації послуг, покращенні якості обслуговування, забезпеченні інноваційного підходу до бізнесу, а також збільшенні прибутку та конкурентноспроможності на ринку.

Список використаних джерел

1. Баженова, С., Пологовська, Ю., & Канцур, І. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах сьогодення. *Економіка та суспільство*, 2022. С. 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-22> (дата звернення 12.05.2023)
2. Гринюк, Н. А., & Докієнко, Л. М. Фінансові індикатори забезпечення інвестиційної привабливості підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2022. №3(116). С. 81–96. URL: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2022\(122\)06](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2022(122)06) (дата звернення 12.05.2023)
3. Ковтуненко, Ю. В., Пальжок, Н. І., Тарутіна, П. О., & Бабиніна, М. Ф. Вплив Covid-19 на економічне середовище готельно-ресторанного бізнесу. *Економічний форум*, №1, 2022. С.120–126.
4. Кривко, А. Ф. Інвестиційна привабливість готельного господарства України. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2020. №3(114). 1, С. 101–106. <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-3-18> (дата звернення 12.05.2023)
5. Морозова, О. Інвестиційність – основний чинник розвитку туристичної галузі південного регіону. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка, 2020. №2. С. 168–176. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.2.21> (дата звернення 12.05.2023)